

Til lovforslag nr. L 161. Betænkning afgivet af Det Politisk-Økonomiske Udvalg den 20. april 2006

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om ligestilling af kvinder og mænd

(Kommunale og regionale udvalg m.v. og ændring af fristen for indsendelse af ligestillingsredegørelser)

[af ligestillingsministeren (Eva Kjer Hansen)]

1. Ændringsforslag

Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget har stillet 2 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 22. februar 2006 og var til 1. behandling den 3. marts 2006. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Det Politisk-Økonomiske Udvalg.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og ligestillingsministeren sendte den 3. februar 2006 dette udkast til udvalget, jf. alm. del – bilag 58. Den 23. februar 2006 sendte ligestillingsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 10 spørgsmål til ligestillingsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et flertal i udvalget (V, S, DF, KF og RV) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Socialdemokratiets og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget støtter lovforslaget,

som, hvis det bruges og følges op, kan bidrage til at fremme ligestilling mellem kønnene i de udvalg, råd og nævn, som kommunalbestyrelser og regionsråd nedsætter.

S og RV lægger vægt på, at der arbejdes aktivt på alle planer for at løse det demokratiske problem, at kvinder fortsat er stærkt underrepræsenterede i beslutningsprocesserne.

Lovforslaget vil ikke i sig selv sikre en ligelig repræsentation af kvinder og mænd, men det giver kommunalbestyrelserne og regionsrådene bedre mulighed for at opnå en ligelig sammensætning af udvalgene, da det nu sikres, at der i hvert fald er et lige antal kvinder og mænd at vælge imellem. Men det er afgørende for effekten af loven, at der følges op lokalt, og at udviklingen følges tæt.

S og RV støtter ikke de stillede ændringsforslag. Partierne lægger stor vægt på, at der bliver fulgt op på lovens virkning med hensyn til de kommunale og de regionale udvalgs sammensætning. Men i stedet for at pålægge kommuner og regioner et stort arbejde med at indberette til ligestillingsministeren vil partierne opfordre ministeren til at drøfte med Kommunernes Landsforening, hvordan man på en enkel og effektiv måde kan få indblik i de kommunale og de regionale udpegninger, og hvorledes der kan følges op, hvis det viser sig, at sammensætningen i de omfattede udvalg, råd og nævn vedbliver med at have en skæv kønsfordeling.

Partierne noterer sig også, at indberetning vil skulle finde sted i forbindelse med de ligestillingsredegørelser, som kommuner og regioner skal indlevere til ligestillingsministeren hvert andet år. Disse redegørelser bør give anledning til yderligere drøftelser mellem ministeren og kommunerne/regionerne, såfremt det viser sig, at kommunalbestyrelserne og regionsrådene ikke i tilstrækkeligt omfang følger indstillingerne og dermed sikrer en reel ligelig sammensætning af de omfattede udvalg, råd og nævn.

Et *mindretal* i udvalget (SF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag. Såfremt de stillede ændringsforslag ikke vedtages ved 2. behandling, vil mindretallet redegøre for sin stilling til lovforslaget ved 3. behandling.

Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget bemærker, at formålet med lovforslaget ifølge bemærkningerne er, at »Fastsætte regler om den kønsmæssige sammensætning af kommunale og regionale udvalg, råd og lignende svarende til de regler, der gælder for offentlige udvalg m.v. nedsat af en minister.« Det er et godt formål, som SF helt kan tilslutte sig. Der er imidlertid ikke helt tale om, at reglerne med lovforslaget kommer til at svare til de regler, der gælder for udvalg nedsat af en minister. I ligestillingsloven er der ikke kun tale om, at de, der har ret til at indstille, skal indstille en af hvert køn. Det fremgår nemlig også af ligestillingsloven, at ministernedsatte udvalg »bør have en ligelig sammensætning af kvinder og mænd«. Tilsynet med dette varetages af ligestillingsministeren, og de enkelte ressourceministre har pligt til at indberette den påtænkte sammensætning til ligestillingsministeren, inden beskikkelsen finder sted, jf. § 10 i ligestillingsloven. En tilsvarende mekanisme er ikke foreslået i lovforslaget for kommuner og regioner. Her skal der i stedet redegøres for sammensætningen i de ligestillingsredegørelser, der offentliggøres hvert 2. år.

Den manglende lighed med det ansvar, der gælder for ministre, kan begrundes med, at det vil være meget tungt, hvis alle kommuner og regioner skal indberette til ligestillingsministeren, inden de nedsætter udvalg. Det kan ligeledes opleves som en meget kraftig detaljstyring af kommuner og regioner, hvis dette bliver tilfældet. Det er imidlertid en svaghed ved lovforslaget, at der slet ikke opereres med en klar forpligtelse til

at sikre, at de nedsatte udvalg får en ligelig repræsentation af kvinder og mænd. SF har derfor foreslået, at kommuner og regioner får pligt til at indberette til ligestillingsministeren, hvis de nedsætter udvalg, hvor repræsentationen af kvinder – eller mænd – er under 30 pct. SF har desuden foreslået, at ligestillingsministeren i en indkøringsfase på 2 år får tilsyn med at sigtet med loven nås, jf. de to ændringsforslag. Det sidste forslag skal ses i lyset af, at det er vigtigt at komme godt fra start i de nye kommuner og regioner. Det er muligt, at målet om ligelig repræsentation kan nås gennem andre typer af ændringsforslag. Dette er SF naturligvis parat til at diskutere.

Et *andet mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *tredje mindretal* i udvalget (TF) vil ved 3. behandling stemme hverken for eller imod lovforslaget. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod de stillede ændringsforslag.

Siumut, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqatigiit var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af et *mindretal* (SF), tiltrådt af et *mindretal* (EL):

Til § 1

1) I nr. 3 indsættes efter den foreslåede § 10 a:

»§ 10 b. Kommunalbestyrelser og regionsråd skal indberette den påtænkte sammensætning af udvalg m.v. omfattet af § 10 a, der nedsættes af kommunalbestyrelsen eller regionsrådet, til ministeren for ligestilling, inden beskikkelse af medlemmer finder sted, hvis det ene køn vil blive repræsenteret med under 30 pct. i udvalget m.v.«

[Permanent indberetningspligt for kommunalbestyrelser og regionsråd]

Til § 2

2) Som *stk. 2* indsættes:

»*Stk. 2.* I en periode på 2 år fra lovens ikrafttræden skal kommunalbestyrelser og regionsråd indberette den påtænkte sammensætning af udvalg m.v. omfattet af § 10 a, der nedsættes af kommunalbestyrelsen eller regionsrådet, til ministeren for ligestilling, inden beskikkelse af medlemmer finder sted.«

[Midlertidig indberetningspligt for kommunalbestyrelser og regionsråd]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Ifølge ligestillingslovens § 10 er det ligestillingsministeren, der har ansvaret for at påse, at de råd, nævn og udvalg, der nedsættes af ressortministrene, lever op til lovens krav om, at udvalgene har en ligelig sammensætning af kvinder og mænd. Den påtænkte sammensætning af et råd, udvalg eller nævn skal således indberettes til ligestillingsministeren, inden beskikkelsen finder sted. Dette blev i sin tid besluttet, fordi man var klar over, at der er en vis træghed i arbejdet med at få indstillet tilstrækkeligt med kvinder, og at det derfor var hensigtsmæssigt at lade ligestillingsministeren fungere som en »sluse« eller »vagthund«. Vejen omkring ligestillingsmini-

steren er en betydelig stærkere mekanisme end den, der foreslås i lovforslaget, hvor overvågningen af, at lovændringen fører til det ønskede resultat, sker gennem de ligestillingsredegørelser, som kommuner og regioner skal indsende til ligestillingsministeren hvert andet år. Ændringsforslaget respekterer det kommunale selvstyre, men gør det samtidig klart, at kommunen/regionen skal indberette det til ligestillingsministeren, hvis den ikke har sammensat et udvalg således, at der er mindst 30 pct. kvinder eller mænd i udvalget. Ændringsforslaget kompenserer desuden for den skævhed, der er i lovforslaget, hvor det ikke klart er præciseret, at pligten til at indstille både en kvinde og en mand også skal føre til, at udvalgene har en ligelig repræsentation af kvinder og mænd.

Til nr. 2

Ændringsforslaget skal sikre, at loven får en god start. Erfaringerne fra ligestillingsloven – og den oprindelige »udvalgslov« – viser, at det desværre kan gå meget langsomt med at få sammensat udvalg, så der er en ligelig repræsentation af kvinder og mænd. Ændringsforslaget er således tænkt som en form for opstartshjælp både til kommunerne/regionerne og til de parter, der skal indstille kvinder og mænd til udvalg.

Troels Christensen (V) Pia Larsen (V) Leif Mikkelsen (V) Troels Lund Poulsen (V)

Jens Rohde (V) Kim Christiansen (DF) nfm. Mikkel Dencker (DF) Pia Christmas-Møller (KF)

Charlotte Dyremose (KF) Pia Gjellerup (S) Kirsten Brosbøl (S) Ole Stavad (S)

Helle Thorning-Schmidt (S) Margrethe Vestager (RV) Ole Sohn (SF) Frank Aaen (EL) fmd.

Høgni Hoydal (TF)

Siumut, Fólkaflökkurin og Inuit Ataqatigiit havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Siumut (SIU)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Tjóðveldisflokkurinn (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Fólkaflokkurinn (FF)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11		

Oversigt over bilag vedrørende L 161

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra ligestillingsministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	1. udkast til betænkning
4	Oversigt over kommunale og regionale udvalg, hvis sammensætning er reguleret i lovgivning, fra ligestillingsministeren
5	2. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 161

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om, hvad ministeren vil gøre, hvis ligestillingsredegørelserne fra amter og kommuner viser, at loven ikke bliver overholdt, til ligestillingsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm., om ministeren vil tilføje en bestemmelse til lovforslaget, som sikrer, at diverse udvalg får ligelig sammensætning af mænd og kvinder, til ligestillingsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvordan ministeren kan sikre, at lovforslaget ikke bliver en »sovepude« med hensyn til ligestillingsarbejdet med strukturreformen, til ligestillingsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om antallet af kommunale og regionale udvalg, råd og lign., lovforslaget vil omfatte, til ligestillingsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om den nuværende repræsentation af kvinder og mænd i kommunale og regionale udvalg, råd og lign., til ligestillingsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om ministerens succeskriterium med hensyn til den procent-mæssige andel af kvinder i kommunale og regionale udvalg, råd og lign., til ligestillingsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om at ændre lovforslaget, så det i en overgangsperiode på 2 år pålægges kommunalbestyrelser og regionsråd at udarbejde skriftlige begrundelser for valg af medlemmer, til ligestillingsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om ændring af lovforslaget, så kommunalbestyrelser og regionsråd i en overgangsperiode på 2 år pålægges indberetningspligt, til ligestillingsministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om ændring af lovforslaget, så der indføres en permanent indberetningspligt ved nedsættelse af udvalg med under 30 pct. repræsentation af det ene køn, til ligestillingsministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm. om teknisk bistand til ændringsforslag svarende til skitsering i spørgsmål 2, til ligestillingsministeren, og ministerens svar herpå